

Αθήνα, 4 Ιανουαρίου 2022

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς:

- Εθνικής Άμυνας
- Δικαιοσύνης

Θέμα: «Η κυβέρνηση καθυστερεί απαράδεκτα να θεσμοθετήσει το νέο πλαίσιο λειτουργίας της στρατιωτικής δικαιοσύνης, όπως επιτάσσει η Συνταγματική Αναθεώρηση του 2019».

Στην πρόσφατη Συνταγματική Αναθεώρηση, μεταξύ άλλων άρθρων, αναθεωρήθηκε, και έκτοτε ισχύει, και η διάταξη του άρθρου 96 παρ. 5, η οποία διαμορφώθηκε ως εξής: «Τα στρατιωτικά δικαστήρια του στοιχείου α' της προηγούμενης παραγράφου συγκροτούνται κατά πλειοψηφία από μέλη του δικαστικού σώματος των ενόπλων δυνάμεων, που περιβάλλονται με τις εγγυήσεις λειτουργικής και προσωπικής ανεξαρτησίας των λοιπών τακτικών δικαστικών λειτουργών κατά το άρθρο 87 παράγραφος 1 του Συντάγματος και εξομοιώνονται ως προς όλα με τους τακτικούς δικαστές. Νόμος ορίζει τη βαθμολογική αντιστοιχία των δικαστικών λειτουργών του δικαστικού σώματος ενόπλων δυνάμεων με τους λοιπούς δικαστικούς λειτουργούς, τη σύνθεση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου του Σώματος αυτού, των πειθαρχικών συμβουλίων του και τα της επιθεώρησης. Για τις συνεδριάσεις και αποφάσεις των δικαστηρίων αυτών εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2 έως 4 του άρθρου 93. Τα σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής, καθώς και ο χρόνος που θα αρχίσει η ισχύς τους, ορίζονται με νόμο». Με τη διάταξη αυτή ο αναθεωρητικός νομοθέτης θέλησε να θωρακίσει τους δικαστικούς λειτουργούς των ενόπλων δυνάμεων με άπασες τις εγγυήσεις προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας με τις οποίες περιβάλλονται οι δικαστές των λοιπών τακτικών δικαστηρίων, σύμφωνα με τα άρθρα 87 επ. του

Συντάγματος και να άρει έτσι τις ασάφειες της προγενέστερης διάταξης. Με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 96 του Συντάγματος ο αναθεωρητικός νομοθέτης ανέθεσε στον κοινό νομοθέτη τη ρύθμιση των ζητημάτων των σχετικών με την εφαρμογή των διατάξεων της εν λόγω παραγράφου και του χρόνου έναρξης της ισχύος τους.

Επτά μήνες μετά την αναθεώρηση της εν λόγω διάταξης, ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας, με τροπολογία που περιελήφθη στο άρθρο 363 του Ν. 4700/2020 «Ενιαίο κείμενο δικονομίας για το Ελεγκτικό Συνέδριο, προσυμβατικός έλεγχος, τροποποιήσεις στον κώδικα νόμων» (ΦΕΚ Α' 127/29.06.2020) ανέστειλε για ένα (1) έτος, από την έναρξη ισχύος του νόμου, την εφαρμογή του άρθρου 63 του Κώδικα του Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων, που κυρώθηκε με τον Ν. 2304/1995 (ΦΕΚ Α' 83), το οποίο ρυθμίζει την αποχώρηση από την υπηρεσία λόγω ορίου ηλικίας. Δικαιολογητική βάση έκδοσης της εν λόγω τροπολογίας, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του Ν. 4700/2020, ήταν ότι μετά την αναθεώρηση του άρθρου 96 παρ. 5 του Συντάγματος *«δεν μπορούσε να εφαρμοστεί ο Ν. 2304/1995, ως αντίθετος στο Σύνταγμα»* και *«η αναγκαιότητα προσωρινής ρύθμισης της κατάστασης, ώστε να δοθεί χρόνος για την έκδοση του νόμου που προβλέπει το Σύνταγμα, ο οποίος θα ρυθμίζει συνολικά όλα τα ζητήματα που άπτονται του περιεχομένου της αναθεωρηθείσας συνταγματικής πρόβλεψης»*. Αποτέλεσμα της ενέργειας αυτής του Υπουργού Εθνικής Άμυνας ήταν να παραμείνουν στην υπηρεσία δύο στρατιωτικοί δικαστές, που σύμφωνα με το άρθρο 63 του Ν. 2304/1995 έπρεπε να αποχωρήσουν την 30^η Ιουνίου του έτους 2020. Απαντώντας του σε σχετική ερώτηση βουλευτών του ΚΙΝΑΛ, οι οποίοι έψεξαν τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας για φωτογραφική διάταξη, ο τελευταίος υπεραμύνθηκε της αναγκαιότητας έκδοσης της επίμαχης τροπολογίας, επαναλαμβάνοντας ότι η διάταξη του άρθρου 63 του Ν. 2304/1995 δεν μπορούσε να εφαρμοστεί, ως αντίθετη στο Σύνταγμα.

Τον Ιανουάριο του 2021, ένα χρόνο μετά την αναθεώρηση, ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας, σε ερώτηση που διατύπωσαν 36 Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ προς τους Υπουργούς Εθνικής Άμυνας και Δικαιοσύνης σχετικά με τους λόγους καθυστέρησης της διαδικασίας νομοθέτησης του σύγχρονου πλαισίου λειτουργίας της Στρατιωτικής Δικαιοσύνης, ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας απάντησε ότι συνεργάζεται με το συναρμόδιο Υπουργείο Δικαιοσύνης, ενώ ο Υπουργός Δικαιοσύνης με την σειρά του απάντησε ότι περιμένει νομοθετική πρωτοβουλία από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

Τον Μάιο του 2021, κι ενώ δεν είχε κινηθεί η διαδικασία νομοθέτησης από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, ο τελευταίος, απαντώντας σε σχετική ερώτηση του βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ Γ. Κατρούγκαλου, δεσμεύτηκε ενώπιον της Βουλής των Ελλήνων να προχωρήσει στην έκδοση του εκτελεστικού νόμου *«μέσα στο καλοκαίρι, το συντομότερο δυνατό»*, ενώ τόνισε ότι

«προτεραιότητα της σχεδιαζόμενης νομοθετικής ρύθμισης είναι η κατάργηση διατάξεων που υποδηλώνουν κάποιας μορφής στρατιωτική ιδιότητα για τους στρατιωτικούς δικαστές, που πλέον εξομοιώνονται με τους τακτικούς. Τόνισε, επίσης, ότι «πρέπει να προσαρμοστεί πληθώρα διατάξεων του Κώδικα Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων, σε προβλέψεις του Συντάγματος που ισχύουν για τους τακτικούς δικαστές αλλά επίσης θα πρέπει να υπάρξει σχετική μέριμνα και προσαρμογή ως προς τη θέσπιση ρυθμίσεων σχετικά με τις αποδοχές αυτές που εξομοιώνονται με τις αποδοχές των τακτικών δικαστών». Μεταξύ των ζητημάτων που, σύμφωνα με τον Υπουργό, πρέπει να ρυθμιστούν είναι το ζήτημα της θωράκισης της υπηρεσιακής κατάστασης των δικαστικών λειτουργών του δικαστικού σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων, έτσι ώστε να καταργηθούν οι διατάξεις που υποδηλώνουν τη στρατιωτική ιδιότητα, ο καθορισμός των ορίων αποχώρησης από την υπηρεσία και η θητεία του Προέδρου και του Εισαγγελέα, σε συμφωνία με το Σύνταγμα και τα ζητήματα των επιλογών του Προέδρου, του Εισαγγελέα και των Αντιπροέδρων του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου που πλέον θα προκύψουν με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, μετά από εισήγηση του υπουργού Εθνικής Άμυνας, και όχι με απόφαση του ΚΥΣΕΑ που ίσχυε μέχρι τώρα. Ωστόσο, ένα μόλις μήνα μετά τις δεσμεύσεις του Υπουργού, στις 30-06-2021, αποχώρησαν από την υπηρεσία οκτώ στρατιωτικοί δικαστές λόγω συμπληρώσεως του ορίου ηλικίας, μεταξύ δε αυτών ο Πρόεδρος και ο Εισαγγελέας του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου. Καμία εξήγηση δεν δόθηκε από πλευράς Υπουργού Εθνικής Άμυνας για την εφαρμογή στην περίπτωση αυτή της διάταξης του άρθρου 63 του Ν. 2304/1995, η οποία έναν χρόνο πριν δεν είχε εφαρμοστεί ως αντισυνταγματική. Κι ενώ οι στρατιωτικοί δικαστές ανέμεναν την έκδοση του εκτελεστικού νόμου προκειμένου να ρυθμιστούν όλα τα παραπάνω θέματα, που ο ίδιος ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας είχε επισημάνει, τον Σεπτέμβριο του 2021 το ΚΥΣΕΑ (στο οποίο, σημειωτέον, συμμετέχει ο Α/ΓΕΕΘΑ), εξέλεξε τη νέα Ηγεσία της Στρατιωτικής Δικαιοσύνης, ύστερα από εισήγηση του κ. Παναγιωτόπουλου. Χαρακτηριστικό δε της περίπλοκης κατάστασης που επικρατεί, δυστυχώς, έως και σήμερα, χωρίς να φαίνεται στον ορίζοντα, σύντομα τουλάχιστον, αλλαγή βάσει της συνταγματικής επιταγής, όπως διαμορφώθηκε μετά την πρόσφατη αναθεώρηση του Συντάγματος, είναι δημοσιεύματα στο διαδίκτυο, σύμφωνα με τα οποία, ο νέος Πρόεδρος του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, πριν καν ακόμη εκδοθεί το προεδρικό διάταγμα της τοποθέτησής του και αναλάβει επισήμως τα καθήκοντά του, ερμήνευσε κατά το δοκούν τη νομοθεσία περί έκτακτων μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κίνδυνο διασποράς του covid στο χώρο των δικαστηρίων, ακυρώνοντας εν μέρει τις πρόνοιές του, θεωρώντας ότι τα στρατιωτικά δικαστήρια είναι στρατιωτικές μονάδες.

Στο σημείο αυτό αναφύονται τα εξής ερωτήματα: Είναι δυνατό να μιλάμε για ανεξαρτησία της στρατιωτικής δικαιοσύνης όταν το ΚΥΣΕΑ, στο οποίο συμμετέχει και ο Α/ΓΕΕΘΑ, εκλέγει την Ηγεσία της; Πώς διασφαλίζονται οι εγγυήσεις προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας των στρατιωτικών δικαστών όταν αυτοί ασκούν τα καθήκοντά τους εντός στρατιωτικών μονάδων, που στελεχώνονται από στρατιωτικό προσωπικό; Ποια είναι τα όρια της εξουσίας του Προέδρου και του Εισαγγελέα του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου και ποια τα όρια της εξουσίας του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ και των Αρχηγών των τριών κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων στο χώρο των στρατιωτικών δικαστηρίων; Η οργάνωση και η λειτουργία των στρατιωτικών δικαστηρίων στην Ελλάδα σήμερα, διασφαλίζει άραγε το δικαίωμα των μελών των ενόπλων δυνάμεων σε ένα κατάλληλο, ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο σε κάθε στάδιο των νομικών διαδικασιών;

Οι αλληπάλληλες παλινωδίες του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και η απροθυμία του να προβεί στην έκδοση του εκτελεστικού νόμου οδηγούν στην αμφισβήτηση του θεσμικού ρόλου των στρατιωτικών δικαστών και στην πλήρη απαξίωση του έργου τους. Η νέα διάταξη του άρθρου 96 παρ. 5 του Συντάγματος, η οποία έτυχε ευρύτατης διακομματικής αποδοχής και συναίνεσης, καθίσταται κενή περιεχομένου όσο οι στρατιωτικοί δικαστές καλούνται να ασκούν τα δικαιοδοτικά τους καθήκοντα όντας ενταγμένοι σε στρατιωτική ιεραρχία εντός του χώρου του Υπουργείου της Εθνικής Άμυνας.

Η ΕΔΔΑ με μια σειρά αποφάσεων της ενισχύει την πεποίθηση αυτή αναφέροντας ότι Δικαστές δεν μπορούν να απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας όταν λόγω της παράλληλης ιδιότητας τους ως αξιωματικοί εξαρτώνται από όργανα της εκτελεστικής εξουσίας, εν προκειμένω της Στρατιωτικής Ιεραρχίας. Είναι ενδεικτικό δε ότι στο επεισόδιο που προαναφέρθηκε διετάχθη, σύμφωνα με πληροφορίες, αναρμοδίως Ε.Δ.Ε. από τον Α/ΓΕΕΘΑ για τη διερεύνησή του και ανατέθηκαν ανακριτικά καθήκοντα σε Ταξίαρχο.

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί :

1. Γιατί ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας αθέτησε την υπόσχεση που είχε δώσει τον Μάιο του 2021 ότι μέχρι το τέλος του καλοκαιριού του τρέχοντος έτους θα είχαν ρυθμιστεί όλα τα εκκρεμή ζητήματα;

2. Προτίθεται η πολιτική ηγεσία να προχωρήσει, χωρίς περιστροφές και παλινωδίες, στην ένταξη των στρατιωτικών δικαστών στη δικαιοδοσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, που συνιστά τον φυσικό φορέα του κλάδου εντός του οποίου μπορούν να τύχουν των εγγυήσεων προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας του Συντάγματος και να επιτελέσουν τον θεσμικό τους ρόλο ως φυσικού δικαστή για τα μέλη των Ενόπλων Δυνάμεων;

3. Πώς προτίθεται η πολιτική ηγεσία να ρυθμίσει το μείζον θεσμικό και συνταγματικό ζήτημα της εκλογής της Ηγεσίας της Στρατιωτικής Δικαιοσύνης, ώστε να εναρμονιστεί με την συνταγματική αναθεώρηση και να πληροί τις προϋποθέσεις της προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας των στρατιωτικών δικαστών;

4. Ενόψει της τροποποίησης του άρθρου 111 στοιχ. Α' αριθ. 6 ΚΠΔ προσώπων ιδιάζουσας δωσιδικίας, όπου περιλαμβάνονται και οι δικαστικοί λειτουργοί, θα περιληφθούν και οι στρατιωτικοί δικαστές, που σύμφωνα με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 96 παρ. 5 του Συντάγματος, εξομοιώνονται ως προς όλα με τους λοιπούς τακτικούς δικαστές; Σύμφωνα δε και με την πρόταση της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων επί της τροποποίησης των ποινικών κωδίκων, επιβάλλεται η άμεση νομοθετική παρέμβαση, ώστε να τακτοποιηθεί η εκκρεμότητα αυτή και να υλοποιηθεί η αξίωση του Συντάγματος για πλήρη εξομοίωση των μελών του δικαστικού σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων με τους λοιπούς τακτικούς δικαστές.

5. Τι θα πράξει η πολιτική ηγεσία για την άμεση τροποποίηση διατάξεων του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα (ΣΠΚ) και του Κώδικα Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων (ΚΔΣΕΔ), η οποία επρόκειτο να λάβει χώρα το Α' τρίμηνο του 2021, σύμφωνα με το Ενοποιημένο Σχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής 2021;

6. Θα προβεί η Κυβέρνηση σε άμεση ρύθμιση των ανωτέρω ζητημάτων, των οποίων η αντιμετώπιση έχει ήδη καθυστερήσει υπερβολικά, με αποτέλεσμα την απαξίωση του Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων, αλλά και την ευθεία παραβίαση του Συντάγματος και του ευρωπαϊκού δικαίου; Εν κατακλείδι η κυβέρνηση έχει την αντίληψη ότι οφείλει να εκδώσει άμεσα τους εφαρμοστικούς νόμους και τα εκτελεστικά διατάγματα του Συντάγματος ή θα θέσει την εφαρμογή του Συντάγματος σε ιδιότυπη «ομηρία» από τον κοινό νομοθέτη και εν τέλει την εκτελεστική εξουσία (το κυβερνών κόμμα);

Οι ερωτώντες βουλευτές

Ξανθόπουλος Θεόφιλος

Δρίτσας Θεόδωρος

Κατρούγκαλος Γιώργος

Αβραμάκης Λευτέρης

Αλεξιάδης Τρύφων

Αναγνωστοπούλου Σία
Αραχωβίτης Σταύρος
Αυγέρη Δώρα
Αυλωνίτης Αλέξανδρος
Βαρδάκης Σωκράτης
Βέττα Καλλιόπη
Βίτσας Δημήτρης
Γκιόλας Γιάννης
Ελευθεριάδου Τάνια
Ηγουμενίδης Νίκος
Καλαματιανός Διονύσης
Κασιμάτη Νίνα
Κόκκαλης Βασίλης
Λάππας Σπύρος
Μάλαμα Κυριακή
Μαμουλάκης Χάρης
Μάρκου Κώστας
Μπάρκας Κώστας
Πούλου Γιώτα
Ραγκούσης Γιάννης
Σαρακιώτης Γιάννης
Σκουρολιάκος Πάνος
Συρμαλένιος Νίκος
Τόλκας Αγγελος
Τσίπρας Γιώργος
Φάμελλος Σωκράτης
Φίλης Νίκος
Χαρίτου Δημήτρης
Χατζηγιαννάκης Μίλτος